

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDI-2-53-07/52/2002/BC

Warszawa, 16 lipca 2003 r.

D E C Y Z J A

**Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Nr DPI-54/2003**

Na podstawie art. 9 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. nr 122, poz. 1319 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego z wniosku Przedsiębiorstwa Handlu Artykułami Elektrotechnicznymi ELWAR Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje

pobieranie przez Telekomunikację Polską S.A. z siedzibą w Warszawie - w związku ze świadczeniem usługi *Linii Ulgowej 801* - oprócz comiesięcznej opłaty abonamentowej za korzystanie z numeru „na specjalne życzenie klienta”, podstawowej opłaty abonamentowej,

za praktykę ograniczającą konkurencję

określoną w art. 8 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku świadczenia usług telekomunikacyjnych w sieci stacjonarnej za pośrednictwem numeru 0-801,

i nakazuje zaniechania tej praktyki.

U z a s a d n i e n i e

W dniu 21 stycznia 2002 r. wpłynęła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym) skarga Przedsiębiorstwa Handlu Artykułami Elektrotechnicznymi ELWAR Sp. z o.o. (zwanego dalej ELWAR lub Wnioskodawcą) na wykorzystywanie monopolistycznej pozycji przez Telekomunikację Polską S.A. (zwaną dalej TP S.A. lub Spółką), przejawiające się w

pobieraniu różnych opłat za tę samą usługę. Jako uzasadnienie powyższego zarzutu wnioskodawca przedstawił następujący fakt. Spółka Elwar posiadała umowę dzierżawy linii bezpłatnej 0-800-120-136. Z chwilą, gdy TP S.A. zmieniła, na wniosek Elwar, numer 0-800-120-136 na numer 0-801-120-136, zwiększyła jednocześnie koszt abonamentu z kwoty 98 zł netto na kwotę 507,50 zł netto (98 zł netto + 409,50 zł netto). TP S.A. zmianę opłaty abonamentowej motywowała faktem, iż numer 0-801-120-136 był numerem przydzielonym na „specjalne życzenie” klienta. Gdyby to był inny numer z puli 0-801 xxx xxx, przyznany przez TP S.A. losowo, wówczas abonament pozostałby na dotychczasowym poziomie – 98 zł netto.

Zdaniem Wnioskodawcy, koszty świadczenia usług dla dowolnych numerów z puli 0-801 xxx xxx niczym się nie różnią a pobieranie kilku opłat za jedną usługę jest praktyką monopolistyczną. Dodatkowo Elwar przywołała przykład Polskiej Telefonii Cyfrowej, która również świadczy usługę numeru „na specjalne życzenie”, ale nie pobiera za tę usługę stałego, miesięcznego abonamentu. Polska Telefonia Cyfrowa za usługę numeru „na specjalne życzenie” pobiera jednorazową opłatę w wysokości 100 zł netto.

W dniu 25 stycznia 2002 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia, czy nastąpiło naruszenie przez TP S.A. przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. nr 122, poz. 1319 z późn. zm. - zwanej też ustawą antymonopolową), poprzez wykorzystanie pozycji dominującej na rynku usług telekomunikacyjnych.

Po dokonaniu analizy informacji i dokumentów przedstawionych przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego, Prezes Urzędu, w dniu 4 czerwca 2002 r. wszczął postępowanie antymonopolowe.

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

- *Linia Ulgowa 801* jest częściowo płatną linią informacyjną. O podziale opłaty między klientem (osobą inicjującą połączenie) a abonentem numeru 801 (osoba, która zawarła umowę z operatorem o korzystanie z usługi), decyduje firma posiadająca infolinię. Usługi 801 zapewniają abonentom bezpośredni i interaktywny kontakt z ich obecnymi i potencjalnymi klientami.
- *Linia Ulgowa 801* jest dostępna z całego obszaru kraju, z możliwością ograniczenia - na zamówienie abonenta usługi - dostępności dla użytkowników usługi nawet do jednej strefy numeracyjnej lub regionu, rozumianego jako strefa numeracyjna wraz z przylegającymi do niej, wybranymi przez abonenta innymi strefami numeracyjnymi. Jest ona dostępna dla wszystkich firm korzystających z publicznej sieci telefonicznej w systemie analogowym i ISDN.
- Numerację 0-801 oraz inne usługi sieci inteligentnej (tzw. IN – ang. Intelligent Network) przydziela Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty (zwany dalej Prezesem URTiP). O numerację 0-801 może starać się każdy operator posiadający zezwolenie na

eksploatację stacjonarnej sieci telefonicznej na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i świadczenie wszelkich usług wynikających z przeznaczenia sieci objętej zezwoleniem. Prezes URTiP przydziela podmiotom numerację oraz nadzoruje prawidłowość wnoszenia przez operatorów opłat za prawo do wykonywania numeracji (0,6 EURO rocznie za jeden numer, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Łączności z dnia 18 czerwca 2001 r. w sprawie wysokości, terminów i sposobu uiszczania opłat za prawo do wykorzystywania zasobów numeracji oraz opłat za posiadanie zezwolenia telekomunikacyjnego (Dz. U. z 2001 r. nr 66, poz. 668)).

- Obecnie numerację dostępu do usług sieci inteligentnych posiadają następujący operatorzy (numeracja przydzielona do dnia 9 maja 2003 r.):
 - TP S.A.,
 - Netia 1 Sp. z o.o.,
 - Energis Polska Sp. z o.o.,
 - Telefonía Dialog S.A.,
 - Tele 2 Polska Sp. z o.o.
 - Tel-Energo S.A.
 - Długie Rozmowy S.A.
 - Polkomtel S.A.
- TP S.A. świadczy usługę *Linii Ulgowej 801* od lutego 1999 r., kiedy to uruchomiła cztery nowe usługi w sieci inteligentnej, budując jedną z pierwszych sieci inteligentnych w Europie Środkowo – Wschodniej (uchwała nr 194/98 Zarządu TP S.A. z dnia 7.10.1998 r.). Na mocy ww. uchwały TP S.A. wprowadziła niżej wymienione usługi:
 - 1) *Linia Bezpłatna 800* – stanowiąca rozszerzenie usług oferowanych w ramach infolinii 0-800. Dodano tu m. in. automatyczne, przekierowanie rozmów (w zależności od dnia lub godziny).
 - 2) *Linia Ulgowa 801* – częściowo płatna linia informacyjna.
 - 3) *Linia Firmowa 804* – usługa przeznaczona dla przedsiębiorstw mających oddziały w całej Polsce. Dzięki niej firma dostępna jest w całym kraju pod jednym numerem telefonu, a „inteligentna” centrala połączy rozmowę z najbliższym jej oddziałem.
 - 4) *Teległosowanie 707* – usługa funkcjonująca na zbliżonych zasadach do usługi audio-tele.
- Zakres numeracji dla poszczególnych grup i typów usług przeznaczonych dla TP S.A. został przyznany Decyzją Nr RD-103/97 Ministra Łączności z dnia 14.10.1997 r. Zakres dla usługi 0-801 PQ=(10-69) wynosi sześćset tysięcy (600 000) numerów. Obecnie TP S.A. wykorzystuje następującą numerację:
 - 0-801 1xx xxx
 - 0-801 2xx xxx
 - 0-801 3xx xxx
 - 0-801 6xx xxx
- Do lutego 2002 r. TP S.A. była jedynym operatorem świadczącym usługę częściowo płatnej linii informacyjnej. W dniu 11 lutego 2002 r. spółka Netia uruchomiła usługi sieci

inteligentnej - Usługa 800 i Usługa 801, jako rozszerzenie i uzupełnienie swojej oferty skierowanej do klientów biznesowych.

- Zgodnie z zarządzeniem nr 104 Dyrektora TP S.A. ds. Marketingu, z dnia 7 października 1998 r. wprowadzono „Terminologię w zakresie usług IN świadczonych przez TP S.A.”, zgodnie z którą:
 - „zwykły numer” – jest to numer określony zgodnie z planem numeracji dla danej usługi IN, który nie znajduje się ani na liście „złoty numerów”, ani na liście „srebrnych numerów” dla danej usługi IN,
 - „numer na specjalne życzenie” – numer, który został wybrany przez abonenta ze względu na jego indywidualne preferencje i nie znajduje się na wydzielonych listach „złoty numerów” i „srebrnych numerów”,
 - „srebrny numer” – numer specjalnie wydzielony ze zbioru numerów usługi IN, umieszczony na specjalnej liście „srebrnych numerów” dla danej usługi,
 - „złoty numer” – numer specjalnie wydzielony ze zbioru numerów dla usług IN, umieszczony na specjalnej liście „złoty numerów” dla danej usługi.
 - uprawnienie do korzystania z numeru „złoty”, „srebrny” oraz „na specjalne życzenie” wiąże się z abonamentową miesięczną opłatą uzupełniającą określoną w cennikach usług IN.
- *Linia Ulgowa 801* jest świadczona przez TP S.A. w zakresie i na warunkach określonych w „Regulaminie świadczenia usługi Linia Ulgowa 801 przez TP S.A.” oraz w „Regulaminie ogólnym korzystania z usług IN świadczonych przez TP S.A.”. Zgodnie z „Regulaminem ogólnym korzystania z usług IN świadczonych przez TP S.A.”, numer „na specjalne życzenie” po rozwiązaniu umowy staje się numerem zwykłym i pozostaje numerem zwykłym w przypadku przydziału tego numeru przez TP S.A. kolejnemu abonentowi (§ 10 pkt 3 regulaminu).
- Wysokość opłat za tę usługę określa „Cennik usługi Linia Ulgowa 801 świadczonej przez TP S.A.”.

*Cennik usługi Linia Ulgowa 801 świadczonej przez TP S.A. – wyciąg**

Oplaty jednorazowe	
Udostępnienie numeru za wskaźnikiem 801 – za każdy numer	186,00 zł
Umieszczenie nagranej niestandardowej zapowiedzi słownej w scenariuszu usługi	819,00 zł
Oplaty abonamentowe	
Abonament na czas nie określony – miesięcznie: - dla każdego numeru ze wskaźnikiem 801 – za każdy numer docelowy, gdy ich łączna ilość wynosi:	
1) 1	98 zł
2) 2 – 5	80 zł
3) 6 – 10	74 zł
4) ponad 10	68 zł

Oplaty uzupełniające (abonamentowe)	
Abonament na czas nie określony – miesięcznie:	
1) za „złoty numer”	819,00 zł
2) za „srebrny numer”	409,50 zł
3) za numer „na specjalne życzenie”	409,50 zł

*do wszystkich opłat należy doliczyć podatek VAT

- Opłata pobierana przez Netię 1 za numer „na życzenie klienta” w odniesieniu do usługi *Linii Ulgowej 801* (jedyne konkurenta świadczącego taką usługę w sieci stacjonarnej) wynosi 400 zł miesięcznie. Jest to jedyna opłata abonamentowa, jaką pobiera ten operator za numer na życzenie klienta.
- Opłaty pobierane przez operatorów telefonii komórkowej za usługę numeru „na życzenie klienta” kształtują się na następującym poziomie:
 - 2) Polkomtel S.A. – 250 zł jednorazowo przy wyborze numeru,
 - 3) Polska Telefonii Cyfrowa Sp. z o.o. – 100 zł jednorazowo przy wyborze numeru,
 - 4) Polska Telefonii Komórkowa CENTERTEL Sp. z o.o. – 750 zł jednorazowo przy wyborze numeru.

Powyższe opłaty nie są pobierane w związku ze świadczeniem usług sieci inteligentnej, a jedynie w odniesieniu do zwykłych numerów abonenckich, przydzielanych w momencie zawierania przez abonenta umowy o świadczenie usług telefonii mobilnej.

W toku postępowania TP S.A. prezentowała następującą argumentację:

- W piśmie z dnia 21 czerwca 2002 r., jako ekonomiczne uzasadnienie pobierania dodatkowej, comiesięcznej opłaty abonamentowej za numer „na specjalne życzenie”, Spółka wskazała „konieczność stworzenia puli numerów, które obok logo i nazwy handlowej firmy lub jej produktów stanowią element wizualizacji marki, co nie jest bez znaczenia w gospodarce rynkowej”. Ponadto TP S.A. uznała, iż uwarunkowania rynkowe nie mają wpływu na wysokość opłat abonamentowych i dlatego Spółka nie różnicuje opłat abonamentowych dla poszczególnych grup klientów. Kolejnym argumentem TP S.A. na pobieranie dodatkowych opłat abonamentowych jest fakt, iż numer 801 spełnia również funkcje marketingowe, tzn. promuje firmę lub produkt już poprzez pierwszy kontakt z klientem (kojarzy się z firmą lub jej produktem).
- W kolejnym piśmie (z dnia 9 grudnia 2002 r.), TP S.A. wskazała, iż ekonomiczne uzasadnienie opłaty za numery „złote”, „srebrne” czy „na życzenie” sprowadza się do naturalnie działających elementów rynkowych podaży i popytu. O wartości wyżej wymienionych numerów świadczy ich rzadkość (ograniczony zasób numerów). Ponadto Spółka podniosła, iż usługa *Linii Ulgowej 801* nie należy do katalogu usług powszechnych, określonych w art. 49 ustawy z dnia 21 lipca 2000 *Prawo*

telekomunikacyjne (Dz. U. nr 73, poz. 852 z późn. zm.) i w związku z tym TP S.A. nie ma obowiązku opierania jej o koszty.

- W piśmie z dnia 24 stycznia 2003 r. TP S.A. podniosła, iż Spółka ponosi realne koszty związane z utrzymaniem numerów linii 801. Zdaniem Spółki, na wysokość tych kosztów wpływa również konieczność dysponowania odpowiednio dużą pulą wszelkiego rodzaju numerów w celu zapewnienia swym potencjalnym klientom możliwości wyboru określonego numeru linii 801. Z tytułu numeracji usługi 801 TP S.A. uiszcza określoną opłatę, która łącznie dla posiadanych numerów z zakresu linii 801 wynosi 360 000 EUR rocznie.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

A/ Interes publiczny

Ze względu na publicznoprawny charakter postępowań antymonopolowych, Prezes Urzędu rozpatrując przedmiotową sprawę w pierwszym względzie wziął pod uwagę, czy pobieranie - w związku ze świadczeniem usługi *Linii Ulgowej 801* - oprócz comiesięcznej opłaty abonamentowej za korzystanie z numeru „na specjalne życzenie klienta”, podstawowej opłaty abonamentowej:

- dotyka szerszego kręgu uczestników rynku bądź
- wywołuje na rynku inne niekorzystne zjawiska wymagające ingerencji organu antymonopolowego.

Ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* znajduje bowiem zastosowanie wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Rynek taki funkcjonować może prawidłowo wówczas, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Za zagrożenie lub naruszenie konkurencji w takim rozumieniu należy uznać takie działania, które dotyczą sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku gospodarczego, a więc gdy dotyczą konkurencji rozumianej nie jako sytuację pojedynczego przedsiębiorcy, lecz jako zjawisko charakteryzujące funkcjonowanie gospodarki.

W niniejszej sprawie przedmiotem ochrony ustawowej są nie tylko prawa wnioskodawcy, lecz prawa wszystkich potencjalnych abonentów, którzy korzystają lub w przyszłości będą korzystać z usługi *Linii Ulgowej 801*. Rozpoznając niniejszą sprawę Prezes Urzędu odniósł się nie tylko do Wnioskodawcy, ale do szerszego kręgu uprawnionych do ochrony podmiotów. Należało bowiem, na całokształt sporu spojrzeć w kategoriach towaru. Rynek produktu tworzy usługa *Linii Ulgowej 801*. Produkt ten potencjalnie może trafić do bliżej nie określonej grupy abonentów, którzy już zawarli lub mają zamiar zawrzeć umowę z TP S.A. Reasumując, organ antymonopolowy uznał, iż został naruszony interes publicznoprawny, określony w art. 1 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Powyższe stanowisko dotyczące pojęcia interesu publicznoprawnego jest zgodne również z orzecznictwem antymonopolowym (m. in. wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) z dnia 24 stycznia 1991 r., sygn. akt Amr 8/90; wyrok SOKiK z dnia 22 maja 2002 r., sygn. akt XVII Ama 55/01; wyrok SOKiK z dnia 13 stycznia 2003 r., sygn. akt XVII Ama 11/02).

B/ Pozycja TP S.A. na rynku relewantnym

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* za praktyki ograniczające konkurencję uznaje się nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Przez pozycję dominującą, zdefiniowaną w art. 4 pkt 9 ww. ustawy rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznej mierze niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Prezes Urzędu ustalił, iż rynkiem relewantnym w niniejszej sprawie jest **polski rynek świadczenia usług telekomunikacyjnych w sieci stacjonarnej, za pośrednictwem numeru 0-801**. Przyjmując przedmiotowe określenie rynku od strony produktowej, organ antymonopolowy miał na względzie, iż usługa telekomunikacyjna świadczona za pośrednictwem numeru 0-801 jest to płaszczyzna:

- na której działają obie strony postępowania – TP S.A. jako usługodawca a Elwar jako usługobiorca, i
- której składnik - w postaci pobieranych opłat - stanowi punkt sporny pomiędzy stronami postępowania.

Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, iż tak określona usługa (usługa telekomunikacyjna w sieci stacjonarnej, za pośrednictwem numeru 0-801) nie posiada substytutów, które powodowałyby odmienne określenie rynku produktowego. Zawężając powyższą usługę jedynie do sieci stacjonarnej, organ antymonopolowy uznał, iż – z uwagi na techniczne uwarunkowania - usługi IN świadczone przez operatorów sieci komórkowych nie stanowią substytutu wobec tego typu usług świadczonych przez operatorów sieci stacjonarnej.

Istotnym elementem usługi *Linii Ulgowej 801* w sieci stacjonarnej jest fakt podziału opłat pomiędzy klientem (osobą inicjującą połączenie) a abonentem numeru 801 (osoba, która zawarła umowę z operatorem o korzystanie z usługi). W odniesieniu do usługi *Linii Ulgowej 801* w sieci stacjonarnej nie ma znaczenia fakt, z sieci którego operatora stacjonarnego jest inicjowane połączenie. W każdym przypadku opłata za połączenie jest częściowo płaćta przez klienta i częściowo przez abonenta.

Natomiast w sieci komórkowej kwestia opłat za połączenie z numerami 801 jest uregulowana odmiennie. Zasada podziału kosztu za połączenie z numerami 801 funkcjonuje jedynie w ramach sieci operatora komórkowego. Abonenci danej sieci komórkowej, inicjując połączenie z numerem 801 (który również przynależy do tego samego operatora komórkowego) ponoszą część kosztu połączenia, natomiast resztą opłaty za połączenie

obciążona jest strona odbierająca połączenie. Powyższy model podziału opłat funkcjonuje jedynie wewnątrz jednej sieci komórkowej. Natomiast abonenci pozostałych sieci komórkowych mogą połączyć się z numerem 801 w innej sieci komórkowej, ale ponoszą cały koszt połączenia, tak jak z numerem zwykłym. W przypadku połączeń tego typu, opłatę ponosi wyłącznie strona inicjująca połączenie.

Zatem usługa linii informacyjnej funkcjonująca w sieci komórkowej pozbawiona jest jednej ze swoich podstawowych cech, odróżniających tę usługę od innych, tzn. podziału opłat pomiędzy stroną inicjującą połączenie i stroną odbierającą połączenie (bez względu na to, w sieci którego operatora połączenie zostało zainicjowane).

Dodatkowo należy wskazać, iż nie wszyscy operatorzy sieci komórkowych dysponują zasobem numerów dostępowych do usług sieci inteligentnych. Zgodnie z informacjami, które otrzymał organ antymonopolowy od Prezesa Regulacji Telekomunikacji i Poczty, numerację 0-801 oraz innych usług IN przydziela się operatorom posiadającym zezwolenie na eksploatację **stacjonarnej sieci publicznej sieci telefonicznej na obszarze RP**. Aby więc operator komórkowy mógł otrzymać taką numerację musi być jednocześnie operatorem sieci stacjonarnej. Z powyższego wynika również ograniczenie geograficzne tego rynku do terytorium Polski.

Mimo, iż numeracją dostępu do usług sieci inteligentnych dysponuje osiem spółek (TP S.A., Netia 1, Telefonía Dialog S.A., Energis Polska Sp. z o.o., Tele 2 Polska Sp. z o.o., Długie Rozmowy S.A., Tel-Energó S.A., Polkomtel S.A.), obecnie na przedmiotowym rynku działają faktycznie dwa podmioty – TP S.A. oraz Netia 1.

Na koniec października 2002 r. TP S.A. posiadała [tajemnica przedsiębiorcy1] abonentów usługi *Linii Ulgowej 801*, którzy dysponowali [tajemnica przedsiębiorcy2] numerami 0-801. Różnica ta wynika z faktu, iż jeden abonent może posiadać dwa lub więcej numerów 0-801. TP S.A. dysponuje [tajemnica przedsiębiorcy3].

Łączna liczba numerów (z zakresów 0-801 PQ=80 oraz 0-801 PQ=88), którymi dysponuje Netia 1 to [tajemnica przedsiębiorcy4]. Za dysponowanie tą numeracją Netia 1 płaci rocznie [tajemnica przedsiębiorcy5]. Wg stanu na dzień 7 listopada 2002 r. Netia 1 posiadała [tajemnica przedsiębiorcy6] abonentów wykorzystujących numery 801.

Mając na względzie powyższe dane liczbowe, jak również zgodnie z oświadczeniem TP S.A. (pismo z dnia 9 grudnia 2002 r.), udział TP S.A. na rynku świadczenia usługi *Linii Ulgowej 801* – pod względem liczby abonentów - kształtuje się na poziomie 95 %. W piśmie z dnia 7 listopada 2002 r., Netia 1 swój udział w rynku świadczenia Usługi 801 (pod względem ilości abonentów) oszacowała na 5 %.

Biorąc natomiast pod uwagę liczbę numerów, którymi dysponują te podmioty udział TP S.A. należałoby określić na poziomie 96,8%, natomiast udział Netii 1 na poziomie 3,2%.

Wskazane dane pozwalają uznać, iż TP S.A. posiada na rynku właściwym pozycję silnie dominującą.

C/ Przedmiot postępowania

Na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane są wszelkie działania wynikające z nadużycia pozycji dominującej na rynku właściwym. Przepis art. 8 ust 2 ustawy wskazuje jedynie przykładowy katalog, niezgodnych z prawem antymonopolowym zachowań.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy TP S.A. pobierając - w związku ze świadczeniem usługi *Linii Ulgowej 801* - oprócz comiesięcznej opłaty abonamentowej za korzystanie z numeru „na specjalne życzenie klienta”, podstawowej opłaty abonamentowej, dopuściła się wykorzystania posiadanej pozycji rynkowej, a tym samym stosowania praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 8 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Sam fakt pobierania przez TP S.A. jednocześnie dwóch opłat tj.

- opłaty abonamentowej za korzystanie z numeru zwykłego 0-801 (98 zł netto) oraz
- opłaty abonamentowej za korzystanie z numeru „na specjalne życzenie klienta”(409,50 zł netto)

nie był przez Spółkę kwestionowany. Sporną była natomiast kwalifikacja tego działania jako praktyki ograniczającej konkurencję.

TP S.A. jako uzasadnienie pobierania dwóch opłat wskazała, co następuje:

- a/ numery „na specjalne życzenie klienta” posiadają funkcję marketingową, stanowią wizualizację firmy,
- b/ usługa *Linia Ulgowa 801* nie zalicza się do usług o charakterze powszechnym, stąd nie ma obowiązku ustalania opłat w oparciu o rzeczywiste koszty związane z jej świadczeniem,
- c/ numery „na specjalne życzenie klienta” mają niebagatelną wartość, gdyż zasób tych numerów jest ograniczony,
- d/ Spółka ponosi realne koszty związane z utrzymaniem numerów; konieczność utrzymywania odpowiednio dużej puli numerów - w celu zapewnienia klientom wyboru - powoduje, iż TP S.A. uiszcza niebagatelne opłaty z tego tytułu [tajemnica przedsiębiorcy?] rocznie.

Wskazane przez TP S.A. argumenty tak naprawdę nie odpowiadają na zarzut postawiony Spółce w niniejszym postępowaniu. Jego przedmiotem nie była bowiem wysokość poszczególnych opłat, ale **pobieranie podwójnej opłaty** abonamentowej. Stąd też argumenty TP S.A. dotyczące niepowtarzalnego i prestiżowego charakteru usługi *Linia Ulgowa 801*, przemawiające za stosowaniem za nią opłat w określonej wysokości, nie mają związku z przedmiotową sprawą. Związek ten nie istnieje również w odniesieniu do faktu, że rzeczona usługa nie jest usługą powszechną w rozumieniu *Prawa telekomunikacyjnego*, a TP S.A. ponosi z racji świadczenia tej usługi wysokie koszty.

Przyjmując jednakże, iż wskazane przez TP S.A. argumenty mają usprawiedliwiać pobieranie dwóch opłat abonamentowych, Prezes Urzędu stwierdził, co następuje:

Ad a/

Prezes Urzędu nie kwestionuje faktu, iż numery „na specjalne życzenie klienta” posiadają funkcję marketingową i stanowią wizualizację firmy. Trudno jednakże odnieść ten fakt do potrzeby pobierania z tego tytułu nie tylko opłaty za numer „na specjalne życzenie klienta”, ale również opłaty za numer zwykły, który w świetle przedstawionej przez TP S.A. argumentacji nie stanowi już wizualizacji firmy i nie pełni funkcji marketingowej.

Ad b/

Prezes Urzędu podziela pogląd, iż usługa *Linia Ulgowa 801* nie zalicza się do usług o charakterze powszechnym i stąd nie ma obowiązku – w świetle przepisów *Prawa telekomunikacyjnego* - ustalania opłat za tę usługę w oparciu o rzeczywiste koszty związane z jej świadczeniem. Podkreślić jednak należy, iż fakt ten nie usprawiedliwia pobierania dwóch opłat abonamentowych – przewidzianych dla dwóch różnych typów numerów tj. zwykłego i „na specjalne życzenie klienta”.

Na marginesie należy przy tym zauważyć, iż wysokość tej opłaty – pomimo uregulowań z ustawy *Prawo telekomunikacyjne* – może być rozpatrywana z punktu widzenia regulacji cenowych zawartych w ustawie antymonopolowej. Kwestia ta, jak już wcześniej wspomniano, nie jest jednak przedmiotem niniejszego postępowania.

Ad c/

Organ antymonopolowy nie podziela argumentu TP S.A., iż na opłatę za „numer na życzenie klienta” ma wpływ fakt ograniczonego zasobu tych numerów. Z samej definicji „numeru na życzenie klienta”, zawartej w *„Terminologii w zakresie usług IN świadczonych przez TP S.A.”* wynika, iż numery „na życzenie klienta” należą do puli numerów zwykłych. Argument „ograniczonego zasobu numerów” można odnieść do „złotego” lub „srebrnego numeru”, gdzie faktycznie występuje ograniczona pula numerów. Istnieją nawet listy złotych i srebrnych numerów, wprowadzone Zarządzeniem nr M-41 Dyrektora Pionu Marketingu TP S.A. z dnia 24 lipca 2001 r. w sprawie wprowadzenia *„Listy złotych numerów”* i *„Listy srebrnych numerów”* dla usługi *Linia Ulgowa 801* świadczonej przez TP S.A.

Na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, należy stwierdzić, iż „numer na życzenie klienta” jest numerem zwykłym, który może być przez abonenta wybrany z praktycznie nieograniczonej puli numerów zwykłych, a który z różnych względów jest dla abonenta atrakcyjny. Pula numerów zwykłych jest ograniczona jedynie zasobem numeracji, jaką dysponuje operator świadczący usługę Linii Ulgowej 801.

Należy wskazać, iż w przedmiotowej sprawie wnioskodawca dysponował numerem Linii Bezpłatnej 0-800-120-136, który nie był ani „numerem złotym”, ani „numerem srebrnym”, ani „numerem na życzenie klienta”. Należał do puli numerów zwykłych. W momencie zmiany, na wniosek Elwar, numeru 0-800 na numer 0-801 z zachowaniem identycznego ciągu kolejnych cyfr (120-136) numer dotychczas zwykły, zostaje zakwalifikowany jako numer „na życzenie klienta”, a abonament powiększony z

dotychczasowych 98 zł za numer zwykły do 98 zł za numer zwykły + 409,50 zł za numer „na życzenie klienta”.

Ad d/

Odnosząc się do kosztów świadczenia usługi *Linii Ulgowej 801*, które to koszty uzasadniają w ocenie Spółki pobieranie dwóch opłat abonamentowych za jeden numer, należy wskazać, iż w toku postępowania Prezes Urzędu zwrócił się do Spółki Netia 1, która jako jedyna, oprócz TP S.A., świadczy w sieci stacjonarnej analogiczną usługę pod nazwą *Usługa 801*.

Zdaniem Netii 1, podstawowym czynnikiem kosztotwórczym związanym z pobieraniem opłaty na numer „na życzenie klienta” jest opłata roczna wnoszona na rzecz Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty za przydział określonej puli numeracyjnej. Opłaty te ponoszone są niezależnie od tego, czy dany numer jest faktycznie wykorzystywany. Aby więc zapewnić zainteresowanym abonentom swobodę wyboru numeru, operator musi wykupić możliwie bogatą pulę numeracji bez jakiegokolwiek gwarancji sprzedaży wszystkich zakupionych numerów. Nie ma znaczenia wartość rzeczywista związana z nakładem pracy oraz użytymi materiałami, lecz wartość rynkowa danej usługi, czyli cena zależna od popytu i podaży.

Jak wynika z przedstawionych informacji, Netia również swoim abonentom oferuje możliwość wyboru numeru „na specjalne życzenie”. I podobnie jak TP S.A. pobiera za tę usługę opłatę w wysokości 400 zł miesięcznie. Jednakże, w odróżnieniu od TP S.A. jest to **jedyna** opłata abonamentowa, jaką uiszcza abonent za użytkowanie numeru „na specjalne życzenie”. Abonent, oprócz wskazanej wyżej opłaty w wysokości 400 zł, nie opłaca abonamentu „za numer zwykły”.

Tak więc konkurencyjna wobec TP S.A. spółka – ponosząca co prawda niższe koszty związane z opłatami dla Prezesa URTiP, ale też posiadająca znacznie mniejszy krąg klientów, a tym samym niższe przychody¹ - nie musi pobierać podwójnej opłaty abonamentowej, aby móc świadczyć tę usługę.

Analiza argumentacji przedstawionej przez TP S.A. w toku postępowania nie usprawiedliwia, w ocenie organu antymonopolowego, pobierania dwóch opłat abonamentowych za jeden numer. W ocenie Prezesa Urzędu zachowanie takie stanowi eksploatacyjną wobec kontrahentów Spółki, praktykę. Wprowadzone przez TP S.A. zasady powodują, iż **ten sam numer jest jednocześnie numerem zwykłym i numerem „na życzenie klienta”**. Brak logiki takiej kwalifikacji jest o tyle szkodliwy, że zarówno z numerem zwykłym jak i „na życzenie klienta” wiąże się obowiązek ponoszenia comiesięcznych opłat. Tym samym podwójna kwalifikacja tego samego numeru przynosi TP S.A. wymierne korzyści finansowe. Korzyści te są nieuzasadnione, gdyż abonent uiszcza opłatę za numer „na życzenie klienta” – co stanowi świadczenie za wybraną usługę. Co więcej opłata ta jest ponad czterokrotnie wyższa od opłaty za zwykły numer. Należy więc przyjąć, iż z pewnością wystarcza ona nie tylko na pokrycie kosztów, ale i na godziwy zarobek. Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z *„Regulaminem świadczenia usługi Linia Ulgowa*

¹ opłaty uiszczane na rzecz URTiP przez Netia 1 i TP S.A. , za dysponowanie numerami dostępowymi 801, wynoszą odpowiednio [tajemnica przedsiębiorcy8]

801 przez TP S.A.", numer „na specjalne życzenie” po rozwiązaniu umowy staje się numerem zwykłym i pozostaje numerem zwykłym w przypadku przydziału tego numeru przez TP S.A. kolejnemu abonentowi, za opłatę 98 zł.

W ocenie organu antymonopolowego TP S.A. bezprawnie zwiększa natomiast swój przychód z tytułu świadczenia usługi *Linia Ulgowa 801*, pobierając – od klientów, którzy chcą skorzystać z określonego numeru - jeszcze dodatkową opłatę za numer zwykły. Oplata ta jest pobierana co miesiąc, w wysokości 98 zł. netto. **Oplata ta jest pobierana przez TP S.A. od klienta, który w zamian nie otrzymuje żadnego świadczenia.** Świadczeniem ze strony TP S.A. jest usługa *Linia Ulgowa 801* pod wybranym przez abonenta numerem. Z tego jednak tytułu uiszcza on opłatę abonamentową za numer „na specjalne życzenie klienta”.

Powyższe działanie ze strony TP S.A. stanowi zatem, w ocenie Prezesa Urzędu, zabronione na gruncie ustawy antymonopolowej, nadużycie posiadanej pozycji na rynku właściwym.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumenta*

Otrzymują:

1) Pan Henryk Romańczuk

Kancelaria Wierzbowski i Wspólnicy – Spółka komandytowa

Al. Armii Ludowej 14

00 – 638 Warszawa

2) Pan Wiesław Niewójt

Dyrektor Zarządzający – Prokurent

Przedsiębiorstwo Handlu Artykułami

Elektronicznymi ELWAR Sp. z o.o.

ul. Świderska 37

03 – 128 Warszawa

3) a/a